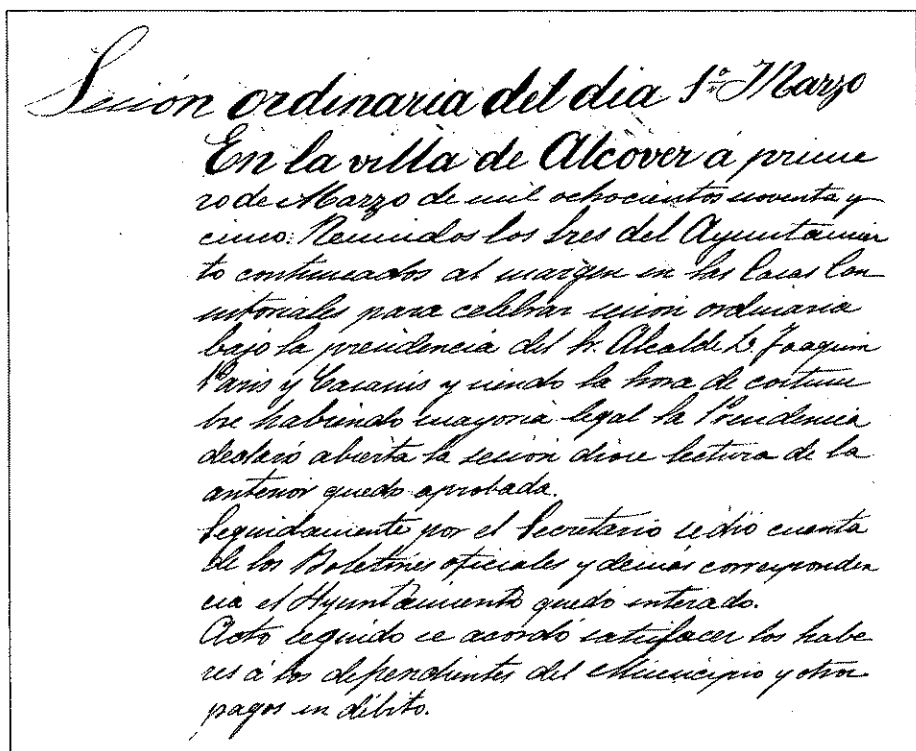

ara fa cent anys

Primer trimestre de 1895

Encetem el primer trimestre de 1895 i ho fem avançant que no disposarem de cap mena d'informació de caire econòmic fins al juliol —tercer trimestre— de 1896 pel fet que els llibres que ens aporten aquest tipus de notícia no s'han conservat o no han pogut ser localitzats a l'arxiu.

Reproducció de l'encapçalament de l'acta del dia 1 de març de 1895

Si ens centrem en el període que ens toca analitzar, es convoquen un total d'11 sessions, de les quals únicament se'n celebren un total de 9. Les dues que no se celebren és perquè no hi hagué assumptes a discutir; per tant, no hauria calgut convocar-les. Concretament aquestes dues sessions haurien correspost als dies 22 de febrer i 15 de març. Val a dir, a més a més, que de les 9 sessions que se celebren, dues són monotemàtiques: es dona compte dels butlletins oficials rebuts durant la setmana —activitat que es realitza en el transcurs de cada ple— però no es discuteix

cap assumpte. Per tot plegat podem dir que aquest primer trimestre es caracteritza per la manca de decisions importants o transcendents. Podríem dir que es tracta d'un trimestre força *light*, monòton, ensopit ja que no aporta ni moltes ni decisives dades. Per contra, l'apartat referent a la correspondència és força més interessant ja que ens proporciona un elevat nombre de noms dels veïns de l'època i en especial dels homes en edat de realitzar el servei militar, ja que la majoria de cartes que ens han arribat fan referència a aquesta qüestió.

INFRAESTRUCTURES-OBRES

El dia 4 de gener, coincidint amb el primer ple, s'informa al consistori que s'ha rebut l'autorització corresponent per col·locar els pals de la línia telefònica al costat mateix de la carretera. El mateix dia es decideix que, un cop acabades les obres de les fonts públiques, cal pensar en la seva inauguració. Es proposa el dia 19 de gener i que l'esmentada inauguració es faci amb l'assistència de la corporació en ple, banda de música i tronada. La inauguració, però va haver-se d'ajornar a proposta de Juan Rubert, alcalde en funcions, ja que l'alcalde, Joaquín París, estava malalt. La nova data escollida fou el 2 de febrer. Cal pensar que aquesta fou la data definitiva, ja que no tenim constància que s'hagués tornat a ajornar.

El dia 10 de març s'informa que les portes del cementiri estan acabades.

HISENDA

Alfonso Llaboré Raüll demana amb data del 13 de gener que li sigui aixecat l'embargament que pateixen els seus béns ja que manifesta que està al corrent de pagament. La seva instància és acceptada. D'altra banda, la zona militar de Tarragona reclama un total de 86'34 pessetes per les atencions efectuades als mossos que van ser reconeguts a l'esmentat organisme. El consistori acorda efectuar el pagament quan hi hagi fons a la caixa. Aquesta indisponibilitat de fons contrasta amb el fet que l'1 de març s'acordi pagar els deutes amb el personal del consistori i altres. Cal pensar que hi ha hagut una entrada de cabals al consistori o que aquest considera prioritari fer front a les despeses més properes, necessàries i bàsiques pels al seu funcionament i deixar per a una millor ocasió les ocasionades per qüestions extraordinàries tot i que previstes —la revisió es fa cada any—.

Amb data del dia 22 de març s'acorda que la comissió d'hisenda elabori el pressupost per a la campanya econòmica de 1895 a 1896 el més aviat possible, per tal que sigui discutit amb tranquil·litat. Del mateix dia és l'acord relatiu al fet que la junta pericial ultimatei els treballs d'alteració de la riquesa de les terres —amillament— així com també la proposta d'Esteban Domingo relativa a la venda

de productes per part de venedors ambulants a la vila. Aquesta proposta, que fou acceptada, consistia a fer pagar 50 cèntims per parada als venedors de roba i quincalla, mentre que els venedors de productes de merceria i semblants paguessin 10 cèntims. Aquestes quantitats, però, podien ser modificades pel consistori els dies de Fira.

El darrer acord relatiu a la hisenda data del dia 29 de març. Ricardo Cabré, agent de negocis de Tarragona, reclamà 150 pessetes per un expedient del 23 d'abril de 1893 relacionat amb la reducció d'escoles que tramità personalment davant la Direcció General del ram. El consistori considera que no té arguments per considerar l'esmentat deute just o no i, en tot cas, no era "una obligació contraïda por el actual ayuntamiento y el anterior no dejó fondos existentes" per tal de fer front a l'esmentada reclamació, de manera que unànimament es decidí que Ricardo Cabré dirigeixi la seva acció contra els responsables de l'anterior consistori i no contra els de l'actual.

ALTRES

L'Associació Agrícola de Reus invita el poble a assistir a una reunió per acordar els mitjans necessaris per millorar la situació de l'agricultura. Aquesta proposta destaca per haver estat feta mitjançant una carta escrita en català, la primera en aquest idioma d'ençà que analitzem la correspondència i, per aquest fet, la reproduïm a continuació:

ASSOCIACIÓ AGRÍCOLA
DE
REUS Y SA COMARCA

Sr. Alcalde de *Alcover*

No permeto cridar la seva atenció sobre la adjunt circular de aquesta Associació, y recomanant la assistència a la gran reunió que tindrà lloc en la sala del ex-convent de San Francesch, lo diumenge, dia 17 del corrent, a las deu del mati, a fi d' acordar los medios de millorar l' estat de la agricultura.

En tots los interessats responen a aquesta crida, no dubto que l' exit coronará nostros esfuerzos.

Reus 10 de Febrer de 1893.

Lo President,

Com ja hem dit se celebraren 11 sessions i en dues no hi hagué temes per discutir. El nostre habitual còmput de regidors a les sessions l'hem fet en base a les 9 sessions que se celebraren ja que a les altres, en no estar obligats a signar els presents —tant sols ho fan el secretari i l'alcalde— no sabem si hi assistiren.

Juan Rubert encapçala la llista amb 9 assistències. Juan Virgili hi assistí 8 cops, mentre que Juan Torrens, Esteban Domingo i Joaquín París —aquest últim sabem que estigué malalt durant algun ple— sumen un total de 7 assistències cadascun. Darrera d'ells se situen Pablo Mateu, amb 6; Antonio Pàmias, amb 5; Gabriel Rovellat, amb 4 i Juan Pàmias amb 3.

CORRESPONDÈNCIA

Aquest apartat, en aquest trimestre, es presenta gairebé monotemàtic, ja que, com ja hem dit al començament, predominen d'una manera aclaparadora les circulars relatives al servei militar. Ens hem permès la llicència de no respectar la seqüència cronològica i agrupar les notícies de caire militar per intentar fer més entenedor tot aquests procés de mobilització que pateixen els nostres soldats.

El dia 5 de gener arriben dues cartes destinades a dos individus que estaven realitzant el servei militar. Efectivament, el tinent coronel del primer batalló d'Artilleria de Plaza, sol·licita que s'informi a l'artiller segon Antonio Llaboré Cavallé, que té un permís per haver estat a Ultramar, que el dia 10 s'ha d'incorporar novament al seu cos. La segona carta va adreçada al soldat d'Infanteria destinat a Àfrica, Pedro Solanas Poblet, i en ella el general del Govern Militar de Barcelona envia els papers de la llicència absoluta a favor de l'esmentat soldat. Tot i que no ho diu, podríem pensar que la llicència li és concedida per haver sofert algun tipus de ferida o bé ja ha finalitzat els seus deures amb la pàtria.

Seguint amb la mateixa temàtica, el dia 10 de gener el jutge instructor d'Afers d'Ultramar comunica al consistori que Josefa Ferrer Canela, hereva de l'artiller Pedro Planas Ferrer, pot passar a buscar els seus efectes personals i diners que tenia el seu fill. Així doncs, Pedro Planas morí a la campanya d'Ultramar de 1895.

Dos dies més tard, el coronel d'Infanteria de Marina de Cartagena notifica que el soldat Andrés Barberà Tell, resident al Convent i que disposa de llicència semestral, ha d'incorporar-se immediatament a Cartagena. El 6 de març rep un avís semblant José Barberà Torrell, del carrer Nou. El dia 11 el destinatari de l'avís fou Francisco Vallverdú Roig. El dia abans, el Regiment d'infanteria de Biscaia notificà que Andrés Ciutat Castellà, amb llicència temporal, havia d'incorporar-se al seu regiment. Finalment, José Llorens Roig calia que tornés a Cartagena segons una notificació del 27 de març.

Amb data del 6 de febrer arribà una missiva del coronel del tercer regiment

d'Infanteria de marina de Cartagena manifestant que Juan Puig Molné gaudeix d'un permís per malaltia. Si quan acaba el permís continua malalt, haurà d'ingressar a un hospital i comunicar-ho al seu regiment.

El 24 de febrer la zona de Reclutament de Vilafranca del Penedès notifica que Antonio Girona Vallverdú, José Grau Cortiella, Luis Escoté Tell, Francisco Barberà Torrell i Francisco Rubert Català són excedents de quota, mentre que la sort ha fet que Pablo Riva Carlos tingui com a destí Ultramar, el qual s'ha de presentar a Vilafranca el dia 5 a les 9 per incorporar-se al seu destí.

D'altra banda, el dia 14 de gener l'Institut Geogràfic i Estadístic de Tarragona sol·licita el nombre de naixements, matrimonis i defuncions dels anys 1893 i 1894. Quatre dies més tard l'Administració d'Hisenda de la província comunica que José Martí Cervelló i Antonio Alumà Brunet, responsables de dues fàbriques de paper, han estat donats de baixa com a industrials. El 21 de gener la mateixa administració comunica que José Gomis Prous ha de satisfer la quantitat de 77'40 pessetes en concepte de patent per l'elaboració d'alcohol. El 30 de març es comunica la baixa de Francisco Roig Masoni, tractant de carns, i les altes d'Antonio Pàmias, venedor de sacs de garrofes; José Martí Cervelló, fabricant de paper; i Francisco Pàmies, barber.

El dia 24 de gener, Manuel Tamayo envia la següent carta a l'alcalde en la qual explica una actuació que ens sembla divertida.

"Magnífico señor:

Tengo el sentimiento de tener que poner en conocimiento de usted que durante las horas de clase se me molesta por algunos niños, habiendo llegado el caso de encender pólvora y una mecha que se unía a un petardo que entrego al señor juez municipal. Dicho petardo no ha estallado por haber tenido tiempo de apagar la mecha que ya estaba encendida. El mentado petardo ha sido colocado, según afirma Pedro Cavallé Isern, por Alberto Homs, Juan París Martí y Francisco Puig Isern a las 4 y media de esta tarde".

Del 12 de febrer és una carta del president de la Junta d'Instrucció Pública adreçada al mestre del poble en tenir constància, gràcies a les queixes de diversos veïns "del comportamiento profesional de usted y de que muchos días deja de hacer clase, sin poner la causa en conocimiento de la autoridad correspondiente". Per tot plegat, la junta ha decidit "prevenir a usted que ponga todo el celo necesario en el desempeño de su cargo y que en lo sucesivo no cierre la escuela sin previa autorización de la junta local o provincial". Aquesta carta ens pot ajudar a entendre per què s'arribà a posar un petard contra Manuel Tamayo i perquè aquest és molestat durant les hores de classe.

PERE MIRÓ SOLÉ